

§ 1-9

Umeå kommuns pensionärsråd (UPR)**Tid:** Fredagen den 6 maj kl. 09.00-12.20**Plats:** Digitalt sammanträde**Ordförande:** Carin Nilsson (S)**Deltagare:** Se nästa sida**Utses att justera:** Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande**Justeringstid:** måndagen den 23 maj 2022 kl. 13.00**Sekreterare:** ..... § 1–9
Rosa Norberg**Ordförande:** .....
Carin Nilsson (S)**Justerare:** .....
Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande

BEVIS**Organ:** Umeå kommuns pensionärsråd**Sammanträdesdatum:** 2022-05-06**Förvaringsplats:** Socialtjänstens kansli, Norra flygeln, Stadshuset**Underskrift:** .....
Rosa Norberg, nämndsekreterare

Deltagare**Ordinarie ledamöter**

Carin Nilsson (S), ordförande, äldrenämnden
Britt Jakobsson, PRO, vice ordförande
Lotta Holmberg (M), äldrenämnden
Ari Leinonen (S), fritidsnämnden
Håkan Johansson (S), tekniska nämnden
Marianne Löfstedt (M), tekniska nämnden
Tomas Wennström (S), kommunstyrelsen
Curt Wiklund, PRO
Anna-Lisa Johansson, PRO
Christer Hansson, PRO
Barbro Kjellberg, SKPF
Bengt Roukus, SKPF
Roger Näslund, SPF
Marianne Rova, SPF
Birgitta Lindkvist, Demensföreningen

Ej tjänstgörande ersättare

Åsa Bäckström (V), äldrenämnden
Marianne Normark (L), äldrenämnden
Marianne Löfstedt (M)
Bertil Holmberg, PRO
Sten Biström, SKPF
Gunny Blomgren, SKPF
Elisabeth Bjuhr, SPF

Tjänstepersoner

Rosa Norberg, nämndsekreterare
Emil Fridolfsdahl, nämndsekreterare
Pia Wangberg, upphandlingschef § 5
Carina Edberg, planeringssekreterare § 5
Elisabeth Nilsson, tillgänglighetsstrateg § 7
Katharina Radloff, miljöstrateg § 8

§ 1

Upprop, val av justerare och justeringstid

Britt Jakobsson, PRO, utses att justera protokollet, måndagen den 23 maj 2022 kl. 13.00

§ 2

Godkännande av dagordning

UPR godkänner förslaget till dagordning med tillägg av övriga frågor från Åsa Bäckström, äldrenämnden, Christer Hansson, PRO, Britt Jakobsson, PRO, Roger Näslund, SPF och information från Elisabeth Bjuhr, SPF.

§ 3

Genomgång av föregående protokoll

Ordförande Carin Nilsson (S) går igenom förra sammanträdet's protokoll.

§ 4

Information om äldrenämndens uppföljning av externa utförare**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Pia Wangberg, upphandlingschef, och Carina Edberg, planeringssekreterare, informerar pensionärsrådet om äldrenämndens kvalitetsuppföljning av externa utförare 2021. Äldrenämnden fastställer årligen en plan för uppföljning av externa utförare. Den innehåller konkreta aktiviteter, en tydlig ansvarsfördelning och hur redovisning ska ske till äldrenämnden samt revideras årligen.

Carina redovisar former för uppföljning, volymutveckling under året, händelsestyrd uppföljning på förekommen anledning och kvartalsvis avstämning med myndighetsutövningen. Pensionärsrådet delges även statistik gällande resultatmätt, klagomål och avvikelser.

Pia redovisar fördjupad avtalsuppföljningen för hemtjänstinsatser, LOV (Lagen om Valfrihetsystem) 2021. Tre fördjupade avtalsuppföljningar har genomförts 2021. Syftet med den fördjupade avtalsuppföljningen är att säkerställa att leverantörerna förhåller sig till ingångna avtal, både vad gäller kvalitet- och affärsmässiga villkor.

Frågor/medskick

Britt Jakobsson, PRO, ställer en fråga om redovisningen av avvikelser gällande hot och våld: Syftar det på hot och våld gentemot personal, vårdtagare eller båda grupperna? Carina Edberg svarar: Det är en avvikelserapportering gällande hot och våld gentemot personal.

Christer Hansson, PRO, ställer två frågor: 1) Finns det ett angivet max tak för hur många externa utförare kommunen kan anlita? 2) Hur väger man balans mellan tillit och kontroll för utförarna? Pia Wangberg svarar: 1) Det finns inget angivet max tak för hur många utförare kommunen kan anlita. Carina svarar: 2) Det måste finnas tillit till utförarna eftersom allt inte går att kontrollera i detalj.

Åsa Bäckström, äldrenämnden, inflikar: Kommunen arbetar för att erbjuda fler heltidsanställningar till personal inom den kommunala hemtjänsten och ställer följande två frågor: 1) Kontrollerar kommunen om externa utförare erbjuder heltidsanställningar till sin personal? 2) I hur många områden arbetar de externa utförarna? Carina svarar: 1) Vi ställer inte frågan till de externa utförarna om de

erbjuder heltidsanställning 2) Det finns fem geografiska områden i Umeå som de externa utförarna arbetar inom.

Barbro Kjellberg, SKPF, ställer en fråga i relation till avvikelserapporteringen angående hot och våld mot personal: Följs hot och våld i nära relationer och hemmet upp? Carina svarar: Alla företag har en plan för att förebygga hot och våld i hemmet och vi har gjort en uppföljning på det i år.

Christer Hansson, PRO, inflikar: Redovisningen innefattar inte enbart äldreomsorgsverksamhet utan även andra delar av kommunens verksamhet. Carina svarar: I kommunen har man en gemensam upphandling och ett gemensamt avtal.

Anna-Lisa Johansson, PRO, frågar: Finns det en uppföljning där anhöriga och brukare intervjuas? Carina svarar: Brukarundersökningar följs och alla hemtjänsttagare får samma enkät som redovisas per företag.

Bilagor

Bildspel

§ 5

Aktuellt från styrelser och nämnder**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Aktuellt från styrelser och nämnder*Kommunstyrelsen/personalnämnden*

Thomas Wennström (S) berättar om kommunstyrelsens arbete med budgetberedning där det redovisas för bokslut och andra inkomna uppgifter. Anledningen till förseningen av budgetberedningen är skattesatser och statens krav samt erbjudande till kommunerna.

Fritidsnämnden

Ari Leinonen (S) berättar om att badanläggningen Navet kommer vara stängd i 10 veckor under sommaren. Fritidsnämnden arbetar med "händer på lovet" för barn och ungdomar inför sommarlovsveckorna. Ari berättar om hur fritidsnämnden påverkas av klimatförändringar, exempelvis har säsongslängden för kommunens isbanor förkortas.

Tekniska nämnden

Håkan Johansson (S) berättar om vad som är aktuellt just nu för den tekniska nämnden: Sopning av vägar, röjning av överblivna cyklar och att ordna fint inför sommaren i Umeås parker. Håkan visar ett bildspel på 2022 års sommarblomstema "Pompa och Ståt" samt vilka blommor som ska visas i år.

Äldrenämnden

Carin Nilsson (S) informerar om bostadsförsörjningsprogrammet och att det är ute på remiss vecka 19, vilket går att yttra sig i.

Medskick/synpunkter

Christer Hansson, PRO, ställer en fråga: Äldrenämnden har i en rapport till revisionen skrivit att det finns svårigheter att leva upp till de budgetdirektiv som finns. Vilka direktiv finns inför nästa år? Carin svarar: Tjänstemannamässigt finns det ett underlag. Sedan lägger de politiska partierna ett förslag till budgeten och presenterar det för kommunfullmäktige i juni.

Roger Näslund, SPF, ställer en fråga: Finns det ett beslut om att äldrenämnden ska styras av nettokostnadsavvikelser? Åsa Bäckström, äldrenämnden, svarar: Det finns ett beslut om nettokostnadavvikelser från 2021 där kommunfullmäktige ger nämnderna i uppdrag att minska dessa. Thomas Wennström, kommunstyrelsen,

tillägger: Nettokostnadsavvikelser styr inte allt utan ska användas som en jämförelse i nämnderna.

Christer Hansson, PRO, ber om att få ovanstående beslut om nettokostnadsavvikelser av kommunfullmäktige från 2021 skickad med bilagorna till protokollet.

Britt Jakobsson, PRO, skickar en eloge till gator och parker för fin utsmyckning av parker inför påsken och nu med insättandet av tulpaner.

Barbro Kjellberg, SKPF, ställer två frågor: 1) Hur hanterar tekniska nämnden elsparkcyklar? 2) Finns det ett tillstånd för elsparkcyklarna i Umeå? Håkan Johansson, tekniska nämnden, svarar på följande frågor: 1) Det är förbjudet att använda elsparkcyklar i "Sparken". Elsparkcyklar räknas som cyklar, därför gäller samma regler för dem som för cyklar. 2) Elsparkcykelföretaget behöver inget tillstånd för att vara i Umeå, men elsparkcyklarna har inget tillstånd att vara på kommunal mark.

Britt Jakobsson, PRO, ställer två frågor: 1) Går det att anställa personal som informerar elsparkcyklisterna om att det är cykelförbud i centrala stan? 2) Finns det pengar för att laga alla trasiga gatuplattor på Renmarkstorget? Håkan Johansson, tekniska nämnden, svarar: 1) Det hjälper inte att informera elsparkcyklisterna, utan det bästa är att informera polisen. 2) Det går att göra en felanmälan av de trasiga gatuplattorna på Renmarkstorget, exempelvis via ett formulär på Umeå kommuns hemsida.

§ 6

Information om tillgänglighetsprogrammet**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Elisabeth Nilsson, tillgänglighetsstrateg, informerar pensionärsrådet om det kommungemensamma tillgänglighetsprogrammet. Programmet antogs av kommunfullmäktige år 2018 och ägs av kommunstyrelsen. Programmet vänder sig till nämnder, verksamheter, näringsliv och Umeå kommuns företag.

Elisabeth informerar om hur samhället hindrar eller möjliggör ett aktivt liv för alla och berättar om tillgänglighet och användbarhet i samhället. Hon informerar om programmets tre kapitel: 1) Umeå kommuns mål och vision, 2) Samhällsnytta med tillgänglighetsarbetet och 3) Umeå kommuns fokusområden.

Frågor/medskick

Christer Hansson, PRO, kommer med en synpunkt: Avståndet mellan busshållplatser i lokala Umeå har förlängts för att korta ner restiderna. Detta försvårar tillgängligheten för personer som exempelvis sitter i rullstol att ta sig till busshållplatserna.

Barbro Kjellberg, SKPF, kommer med en synpunkt: Bussarna står inte stilla efter att de har stannat för påstigning av resenärer vilket resulterar i att personer som har svårt att röra sig inte kan åka med. Busschaufförerna är stressade och hinner inte med att fälla ut rampen för de som behöver den hjälpen.

Britt Jakobsson, PRO, kommer med en synpunkt: Utformningen av ramperna på ultrabussarna är dålig och det skulle behövas renovering av dem.

Britt Jakobsson, PRO, frågar: Hur arbetar Umeå kommunen med praktisk inredning i bussarna? Elisabeth svarar: Kommunen har en dialog med Ultra och de som för den upphandlingen. En del av programmet är buss Nordic vilket alla kommuner i Sverige använder sig av. I samarbetet med buss Nordic hade det varit bra att få in någon med tillgänglighetskompetens. EU-direktiv reglerar utformningen men allt måste utvecklas. Kollektivtrafiken förändras men det tar tid.

Christer Hansson, PRO, kommer med en synpunkt: Tätare intervaller för busslinjer och flera linjer kan minska stressen för resenärer och busschaufförer. Ett annat förslag är att införa gratis bussresor eller rabatterade priser för bussbiljetter vissa tider på dagen.

Thomas Wennström, kommunstyrelsen, inflikar: Frågan om kollektivtrafik och transporter har diskuterats flitigt i Umeås funktionshinderråd. Rådet har tagit fram filmer för att visa vilka problem som finns i kollektivtrafiken. Thomas föreslår ett gemensamt möte med pensionärsrådet och funktionshinderrådet för att diskutera tillgänglighet för alla i Umeå kommun.

Britt Jakobsson, PRO, kommer med en synpunkt: Tillgänglighetsprogrammet utgår ifrån åldrarna 0–65 år när det gäller den fysiska miljöns tre delar – transport, boende och hållbarhet. En fungerande fysisk miljö är lika viktigt för personer som är äldre än 65 år som för personer som är yngre än 65 år. Elisabet svarar: Det finns delar i tillgänglighetsprogrammet som behöver förtydligas och att hon tar med sig dessa synpunkter i sitt arbete.

Bilagor

Bildspel

§ 7

Information om miljö/klimat och Agenda 2030**Beslut**

Umeå kommuns pensionärsråd har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Katharina Radloff, miljöstrateg, informerar pensionärsrådet om Umeå kommuns arbete med miljö, klimat och Agenda 2030. Katharina presenterar de globala målen för Agenda 2030 och Sveriges nationella miljömål. Information delges även om kommunens miljömål och åtgärdsprogram. Pensionärsrådet får en redovisning över hur kommunen arbetar med målen samt vilka miljövänliga lösningar som införts i Umeå. Exempelvis genom ombyggnation av Vasaplan, cykelbron mellan Lundåkern och Bölesholmarna och att det finns en ellådcykelpool.

Katharina redovisar statistik för olika färdssätt i Umeå. I Umeå tätort åker minst andel personer bil och cyklar samt går mer än i områdena utanför tätorten.

Frågor/medskick

Katharina Radloff, miljöstrateg, ställer en fråga till pensionärsrådet: Varför tror ni att det är fler andel män än kvinnor som kör bil? Marianne Rova, SPF, svarar: Det är mer självklart för män att ta bil och det är mer vanligt att kvinnor slutar köra bil. Kollektivtrafiken måste bli bättre för att fler ska välja ett annat transportmedel än bil.

Christer Hansson, PRO, kommer med en synpunkt: Varför bygger man åkermark då programmet framhåller att man inte ska minska brukad jord. Vid ekologisk odling behövs dessutom mer mark, och då kan man undra varför det tillåts byggnationer på åkermark.

Britt Jakobsson, PRO, kommer med en synpunkt: Äldre är inte med när det kommer till målsättningar och ambitioner i Agenda 2030. Exempelvis mäts barnfattigdom men inte äldrefattigdom. Umeå kommun specificerar väldigt ofta barn och ungdomar men glömmer bort äldreperspektivet. Kommunen måste reflektera över detta, är verkligen alla med?

Bilagor

Bildspel

§ 8

Övriga frågor

Åsa Bäckström, äldrenämnden, ställer en fråga: Vilka träffpunkter finns tillgängliga för äldre och varför är vissa träffpunkter nedlagda? Carin Nilsson, äldrenämnden, svarar: Träffpunkter har varit nedlagda under en period på grund av Coronapandemin. Översyn av träffpunkter/upsökande verksamhet pågår och arbetet fortsätter i höst. Umeå Pensionärsråd kommer att få mer information om detta framåt.

Christer Hansson, PRO, ställer en fråga: Går det att få en återrapportering kring uppföljningen av projektrapporten standardiserat insatsförlopp demenssjukdom? Carin svarar: Jag ska be den ansvarige tjänstepersonen göra en skrivelse för att besvara detta.

Britt Jakobsson, PRO, ställer en fråga: Hur ser uppföljningen av äldreplanen 2018–2028 ut och hur förhåller sig den till budget/uppdragsplan? Enligt äldreplanen ska den följas upp vart fjärde år. Carin svarar: Det blir en uppföljning av äldreplanen år 2023. Äldreplanen justeras utifrån antagandet av vision, strategier och övergripande planer. Nämndens uppdragsplan sträcker sig över en mandatperiod och revideras årligen med mer konkreta åtgärder. Till det lägga en budget på ett år.

Roger Näslund, SPF, ställer en fråga: Hur lång är mandatperioden för Umeå pensionärsråd och finns det ett årshjul? Carin svarar att pensionärsrådets mandatperiod är som nämndernas, dvs. fyra år och nästa mandatperiod är 2023–2026. Det finns ett årshjul som ska revideras till hösten.

Elisabeth Bjuhr, SPF, informerar om hemtjänst index, via SPF och allmänna pensionärsfonden vilket innebär ett samlat mått för hemtjänster med bland annat information över vilka utförare som finns tillgängliga, till vilket pris, ifall kommunens handläggare har socionomutbildning samt om det går att byta hemtjänst.